Рік II. ч. 119 Четвер, 5. червня 1941. Ціна 30 сот.

КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

Щоденник, виходить кожного дня, крім неділь і свят

АДМІНІСТРАЦІЯ: Краків, Райхсштрассе 34. Тел. 230-39
РЕДАКЦІЯ: Краків, Ожешкової 7. — Тел. 104-81

„Krakauer Nachrichten" — Tageszeitung.
Administration: Reichsstrasse 34.
Schriftleitung: Orzeszkowagasse 7.

ПЕРЕДПЛАТА в краю і за кордоном: місячно . . . . . 6 зол.
Курс 1 нім. марки = 2 зол. 5 чеських корон = 1 зол. 5 слов. кор. = 1 зол.

11,5 міл. тон затоплено

від початку війни

БЕРЛІН, 4. 6. — Звідомлення Головного Командування Німецьких Збройних Сил подає про затоплення **746.000 тон** англійських торговельних кораблів у місяці травні. Безупинно збільшуються прогалини в корабельн. тонажі Англії, що платить за свою злочинну бльокаду. В яких розмірах проходить знищення англійських корабельних резерв, виказує таке зіставлення: від початку війни до 1. листопада 1940 р. затоплено **7,162.000 тон**, до 1. березня 1941 р. — **9,199.000 тон**, до 1. квітня 1941 р. — **9,917.000 тон**, до 1. травня 1941 р. — **10,917.000 тон**, до 1. червня 1941 р. — **11.664.000 тон**. Тільки у квітні затоплено понад 1 міліон тон підчас утечі англійського експедиційного корпусу. Від лютня ц. р. кожного дня понад **34.000 тон** цінного воєнного матеріялу, сирівців і харчів іде на дно. Втрату кожної тони далеко дошкільніше відчуває Англія тепер, ніж на початку війни.

У травні затоплено 746.000 тон

БЕРЛІН, 4. 6. — Головне Командування Німецьких Збройних Сил подає:

Воєнна фльота й летунство вели також у місяці травні торговельну війну проти Англії з добрим вислідом. Ворог утратив у травні разом **746.000 тон** торговельних кораблів. З того **479.000 тон** затопили підводні човни, **215.000 тон** летунство, решту затопили воєнні кораблі. Не вчислено втрат внаслідок мін.

Летунство затопило вчора й минулої ночі підчас атак на транспорт під сильною охороною біля англійського східного побережжя **5 торговельних кораблів** загальної містоти **12.000 тон** і ушкодили важко дальших 5 кораблів. Далеколетні літаки поцілили влучно бомбою на захід від Фарерських островів один великий торговельний корабель. Збомбардовано вдень портові уладження при гирлі Тини й Гамбер.

В Північній Африці слаба гарматна перестрілка.

Ворог скинув з поодиноких літаків бомби на Шлезвік-Гольштайн, що спричинили тільки незначні втрати. Ловецькі літаки зістрілили при тому 2 ворожі літаки. Минулої ночі ворог скинув запальні й розривні бомби на різні місцевості Західньої і Північної Німеччини. Деякі літаки долетіли до Берліна. Налети спричинили невеликі жертви в убитих і ранених та ушкодили мешкальні будинки. Шкід у військових і господарських обєктах не було.

Нічні ловецькі літаки й протилетунська артилерія зістрілили 3 з атакуючих англійських літаків.

Підчас боїв за Крету особливо відзначилася одна сотня гірських стрільців під проводом поручника Вальтера. Сотня вдерлася глибоко на зади ворога, зайняла міст, приготований до висадження, та задержала його аж до приходу дальших військ.

—o—

Наказ фельдмаршала Бравхіча

ДО НІМЕЦЬКИХ ВІЙСЬК НА КРЕТІ

Головна Кватиря Головного Командування Німецьких Збройних Сил, 3. 6. Головний Командант Сухопутньої Армії — **польовий маршал фон Бравхіч** видав такий **наказ до німецьких військ на Креті:**

Вояки! Крета є в сильному німецькому **володінні. Ви**, гірські стрільці, і піонірі та **вояки** інших родів зброї, спільно з вашими **друзями з летунства**, зломили в дуже короткому часі це важне оборонне становище ворога. В незвичайно важких теренових і атмосферичних умовинах, серед важких боїв і найбільших зусиль — ваша відвага та знаменитий вишкіл блиснули знов уповні. Вся армія горда зі своїх боєвиків з Крети. Висловлюю Вам подяку й я певний, що далі сповнятимете Ваші обовязки скрізь там, де Вас призначить наказ Фірера.

фон Бравхіч
ґенерал-фельдмаршал і головний командант сухопутньої армії.

Мальта під бомбами

РИМ, 4. 6. — **Головне Командування Італійської Армії** подає:

Воєнні дії на **Креті** закінчені. Італійські полонені на Креті — вільні. Італійці продовжують очищувати призначений їм район.

Вночі з 2. на 3. ц. м. одна з італійських летунських ескадр бомбардувала ворожі летовища на **Мальті.**

У Північній Африці зміцнені артилерійські дії на фронті **Тобруку.** Італійські летунські відділи знову бомбардували кораблі в порті, портові обєкти і маґазини. Італійські летуни затопили один транспортовий корабель. Італійські ловецькі літаки зістрілили ворожі машини. Не вернувся один італійський літак.

У Східній Африці не було ніяких особливих подій. Погана погода спиняє боєві дії по обох сторонах.

Пізнати і зрозуміти себе

Не один наш інтелігент, зустрінувши перед війною другого, хоча б і з протилежного кінця краю, напевно знайшов, уже по короткій розмові, якщо не спільних свояків (зокрема, якщо це люди зі священничих домів), то хоча б спільних знайомих. Не диво, що галичанин творить один суцільний духовий тип. Одначе українські етнографічні землі надто просторі, щоб їхнє населення могло бути в такому самому ступні „однакове". В кожному народі, великому й малому, зустрічаємо типи, які дуже поважно ріжняться менталітністю. І якщо такі психічні ріжниці збереглися в народів, що живуть в одній державній спільноті, мусіли вони тим більше зберегтися у нас. Мусіли зберегтися — не радше витворитися і то не під впливом природніх чи расових ріжниць, лише під впливом державних кордонів.

Інакше мусіла сформуватися ментальність людини, що вийшла з російської школи, інакше в того, що вихований в польській школі. Ріжниці культурних впливів вирівнювалися дуже повільно, бо займанці дбали про те, щоб їх втримати. Українцеві було дуже важко дістати пашпорт на виїзд з Польщі — він рідко мав нагоду зустрінутися зі своїм земляком з іншої держави, обмінятися думками. Але і в межах самої польської держави українець не міг поселюватися у довільній частині українських земель; його або виселювали безпосередньо, або пересліджували так довго, доки він сам не покинув своєї місцевости. Зокрема Холмщина була відмежована від решти українських земель дійсним, поліційним, китайським муром. Навіть людина з іншої держави, якщо не дістала польського громадянства, здебільша мусіла жити на польській етнографічній території; якщо, мешкала в українському місті, часто не мала права виїздити з нього. За ближчі взаємини з місцевим українським населенням загрожувало виданення за межі держави.

Одначе стихійний рух українських кооператорів і молоді проломив сокальський кордон. Інші державні й адміністраційні обмеження змів безслідно великий світовий буревій, що струснув Европою у вересні 1939. Українці з ріжних земель зустрінулися лице в лице й стали до безпосередньої громадянської співпраці. Але тут виявилося, що довгі роки політичної відокремлености не залишилися без наслідків. Чужі впливи залишили деякий слід на психіці, відокремлене життя витворило дещо відмінні духові типи. У практичній співпраці виявляється в рядигоди, що люди оперують не зовсім тими самими катеґоріями, не називають тих самих річей тим самим іменем, інколи виявляють недостачу зрозуміння, довіря.

Той стан, природний наслідок життя під займанщиною, не скриває в собі нічого незвичайного чи грізного, бо займанці зуміли ввести лиш деякі поверхові деформації психіки, але не вспіли дібратися до самої душі народу. Кожний українець, відкіля б він не походив, має ті самі бажання, змагає до тієї самої мети. Але психічні ріжниці,

спричинені кордонами займанців, утруднюють громадянську працю, тому слід їх усунути, використовуючи теперішню ситуацію. Майже у кожній більшій місцевості зустрічаються тепер українці з ріжних земель. Вони мають нагоду часто обмінюватися думками, пізнати взаємно свою ментальність, ріжниці в ній. Кожний має змогу пізнати і зясувати територіяльні ріжниці, аналізувати їх, ствердити, що є справді українське, що є мимовільним наслідком виховання, що свідомо прищеплене чужою школою, щоб ослабити духову єдність народу. У близькому контакті зі земляками пізнаєте їхні вражливі місця, навчитеся говорити так, щоб не задражнювати їхньої амбіції, їхніх переконань; знайдете підхід до них, арґументацію, яка їх переконає, методу успішного впливу. Нагоду, яка тепер нам трапляється, мусимо використати з огляду на сучасне і на майбутнє. Маємо змогу перевести досвід, який колись прийдеться повторити у куди ширших і складніших умовинах.

Сьогоднішня і вчорашня Франція

І. НОВИЙ ДЕРЖАВНО-ПОЛІТИЧНИЙ ЛАД

У „Франкфуртер Цайтунґ" з 20. V. ц. р. появилася статтa кореспондента з Віші того змісту, що зовсім недавно з писем і грамот французького уряду марш. Петена щез старий наголовок „Репіблік Франсез" — „Французька Република" — й на його місці стоїть новий напис „Ль'Етат Франсе" — „Французька Держава". Одночасно Державний Вістник Законів французької республики став виходити також під новою назвою, а саме „Журналь Офісіель де ль'Етат Франсе" — „Урядовий Вістник Французької Держави". Крім того появилися також і нові поштові марки. Замість дотеперішнього символу ІІІ-ої республики — образу Маріянни, на марках видніє голова марш. Петена. Так щезла з французьких поштових марок відома нам ще з дитячих літ, з часів наших перших філятелістичних захоплень дівиця у фригійській шапці, в довгому старогрецькому одінні, що лівою рукою придержувала в полі своєї сукні зерно, правою сіяла його по зораній ріллі. Але, крім Маріянни, з французьких поштових марок пощезали також дві традиційні початкові букви „Р. Ф."—„РепіблікФрансез". Замість дотеперішнього державного гербу ІІІ республики, яким були лікторські різки з сокирою, появилася маршалківська булава Петена та сім зірок, що є відзнакою гідности маршала. Новий герб появився вже на нових 5-ти французьких монетах. Довкола нього гасло нової французької держави — „Праця, Родина, Батьківщина", що заступили дотеперішні масонські гасла ІІІ-ої республики „Свобода, Рівність, Братерство".

Всі ті зовнішні зміни є ознакою цього внутрішнього процесу, що його переживає сучасна Франція. Його джерелом стала воєнна катастрофа в травні і червні минулого року, коли ІІІ-та республика програла війну, яку вона почала з націонал-соціялістичною Німеччиною та фашістівською Італією. Почався той процес внутрішніх французьких перемін 10. VII. 1940 р., коли французькі Національні Збори — палата послів і сенат разом — рішили передати марш. Петенові, як голові уряду, свої законодатні уповноваження, щоб таким чином дати йому змогу перевести перебудову дотеперішнього парляментарно-демократичного ладу Франції на новий авторитативний, ієрархічний і соціяльний. Згідно зі словами головного ініціятора зміни державного ладу Франції Пера Ляваля, її метою є створити замість парляментарної демократії нову, сміливу, авторитативну, соціяльну і національну державну систему, яка зуміла б захистити права держави та в якій усі інтереси підпорядковувалися б вищому інтересові нації.

Таким чином перестала існувати ІІІ-та французька республика, але це не значить, що Франція кинула республиканську, державну форму. Коли 10. VII. м. р. Національні Збори переказували марш. Петенові свої законодатні уповноваження, то вони зробили це так, що перенесли їх на уряд республики. Тому, згідно з рішенням Національних Зборів з 10. VII. 1940 р., уряд марш. Петена є республиканським урядом. Побіч того далі обовязує додатковий державний закон з 14. VIII. 1884 р., що є доповненням головного закону з 1875 р. Він обіймає постанову, що парлямент не може обмірковувати таких законопроектів, яких метою є зміна республиканського способу правління. Врешті новий конституційний закон з 10. VII. 1940 р. виразно каже, що джерелом усякої законної влади є воля народу. Вона стала підставою нового французького державного ладу, бо закон з 10. VII. 1940 р. прийняли Національні Збори. Вона також і закінчить цей процес державної будови, бо після її переведення, нарід має затвердити нову державно-політичну систему. Крім того постійним органом, який висловлюватиме волю народу, має стати нове національне представництво в формі законодатних палат, які має покликати до життя своїми законами марш. Петен.

Суттєва зміна в дотеперішньому французькому державному ладі в тому, що віднтепер сильно змінюється влада голови держави. Міністри є виконним органом голови держави і вони є тільки перед ним відповідальні. На місце дотеперішньої політичної відповідальности міністрів перед парляментом і перед виборцями прийшла політична відповідальність тільки перед головою держави; взагалі всі міністри відповідають за свою діяльність на основі карного і цивільного права. Нове французьке законодавство з 10. VII. 1940 р. змінило становище голови держави ще і тому, що воно його уповноважило видавати закони тільки на основі власного рішення у випадку зовнішнього напруження, або важкої внутрішньої кризи. Але без огляду на те, що покищо марш. Петен, як голова держави, виконує аж до створення і скликання нових палат законодатну владу, Франція не закинула прикметної всім її конституціям від 1791 р. засади поділу влади. Суть державно-політичної системи ІІІ-ої республики була не в поділі влади між президентом, міністрами, палатами і виборцями, але в тому, що так поділені функції влади були собі підпорядковані, що спричинювало хиткість і взаємне паралізування. Сьогодні, якщо йде тільки про голову держави, нова французька державна система наблизилася подекуди до президентської системи Злучених Держав.

М. К.

Зустріч німецьких та італійських військ на Креті

БЕРЛІН, 3. 6. — **Головне Командування Німецьких Збройних Сил** подало в своїому звіті з неділі 1. ц. м. ось що:

На **Креті** успішно відбувається очищування півд. частини острова від останків британських та грецьких військ. Вчора під **Герапетра** зєдналися німецькі війська з італійськими, що пробилися зі сходу. Досі попало в полон 10.000 англійців та греків.

На південь від Крети ескадри німецьких боєвих літаків заатакували легкі британські морські сили, важко ушкодили бомбами один британський контрторпедовець і без ніяких власних втрат зістрілили 4 ворожі ловецькі літаки типу Герикен. На тих самих морських просторах німецьке летунство затопило один ворожий торговельний корабель містоти 3.000 тон, один прибережний корабель з муніцією і важко ушкодило один менший корабель для перевозу військових відділів.

Німецькі літаки, що переводили збройні стежні лети, затопили вчора на Атлянтику один британський підводний човен. Ескадри німецьких боєвих літаків бомбардували останньої ночі важні під воєнним оглядом заведення на західньому і південному побережжі Анґлії. Особливо на портовому терені Мерсей спалахнули більші пожежі. На схід від Петфгід німецькі літаки важко ушкодили один великий ворожий торговельний корабель. 30. V. німецькі літаки знищили в заливі Фрезенберг один стежний човен. Ані вдень, ані вночі не було ніяких ворожих дій над Німеччиною.

—о—

ПЕРЕВАГА НІМЕЦЬКОГО ЛЕТУНСТВА

ШТОКГОЛЬМ, 4. 6. — З Каїра повідомлють про дальші подробиці боїв на Креті. Анґлійські вояки оповідають, що цілими днями не бачили ніодного анґлійського літака. Дуже часто бачили вояки над собою понад 50 німецьких літаків рівночасно. Тому вони мусіли машерувати вночі, а вдень відпочивати. Та й це було важко, бо німецькі літаки все викривали. Анґлійські вояки були такі виснажені, що багато з них заледви доповзло до кораблів.

—о—

СССР І ГРЕЦІЯ

МОСКВА, 4. 6. — Дотеперішньому грецькому послові в Москві — Діямантопулєсові вручили ноту комісаріяту закордонних справ СССР. Совітський уряд подає в цій ноті, що не має наміру далі вдержувати дипломатичні взаємини з колишнім грецьким урядом.

—о—

Чи Европа може сама себе прохарчувати?

Таке питання мало до світової війни тільки теоретичну вартість без практичного значіння. Західня промислова Европа мала аж надто харчевих, ростинних чи тваринних продуктів із заморських країв, чи з власних кольоній. До того вони були дешевші, ніж з аґрарних країв Европи. З цього приводу терпіла східня і південно-східня Европа, бо мусіла продавати свої надвижки нераз навіть нижче коштів продукції. Тому не диво, що ці країни бідніли, але для Англії це було навіть корисне, бо тоді не важко було осягнути за якунебудь концесію в торговельному договорі свої політичні впливи й опановувати східньо-европейські краї для своїх дітей.

Ця акція опановування Европи зросла ще більше пляново від часу, коли Німеччина підняла — після світової війни — наново боротьбу за своє визволення. Ішло про те, щоб Німеччину також зіштовхнути під господарським оглядом до такого самого рівня.

Голод в аґрарній Европі, чи надмірне перенаселення в аґрарних краях і упадок европейської продукції виходили тільки на користь Англії.

Одначе такий стан мусів скоріше чи пізніше викликати реакцію. Мета сьогоднішньої війни усунути цей ненормальний стан і покласти нові основи для господарської політики Европи, унезалежнивши її від Англії та заморських країв. І саме тут випринає питання, чи Европа зможе піднести хліборобство так високо, щоб випродуковувати стільки харчевих продуктів і стати самовистарчальною.

На цю тему появилося вже в німецькій публікації чимало голосів того змісту, що Европа може бути зовсім самовистарчальною.

Квартальник інституту для дослідів конюнктури (1940/41, ч. 2-3) подає на основі дослідів, що европейське хліборобство можна довести до такої інтенсифікації, що воно заповнить дотеперішні недостачі. Цього може доконати не кожна держава зокрема, лише бльок европейських держав. Одначе цей бльок не може бути механічним зліпком, лиш органічною цілістю держав і народів для спільних господарських справ. Промислові й аґрарні краї будуть взаємно доповнюватись так, щоб творили одну цілість. Аґрарні краї матимуть запевнений збут своїх харчевих продуктів по таких цінах, щоб усунути дотеперішній визиск та дати товчок до інтенсифікації.

А що вони перелюднені, збідніли і знесилені дотеперішньою господарською політикою визиску, не мають відповідних грошевих засобів, щоб двигнути рільну культуру, не в силі зменіорувати, чи скомасувати своїх земель, дати фаховий вишкіл свому населенню, то прийде їм з допомогою той фінансово - сильний, промисловий світ, що творить спільний з ними господарський бльок.

При такій співпраці, при таких взаєминах є повна можливість довести до того, що Европа стане вповні самовистарчальною також щодо харчевих продуктів.

—o—

ВЕЛИКЕ ОГІРЧЕННЯ ПРОТИ АНГЛІЇ НА КРЕТІ.

АНКАРА, 4. 6. — Між грецьким населенням південного побережжя Крети панує велике обурення на Англію. Війська британського експедиційного корпусу зареквірували підчас своєї втечі без ніякого відшкодування рибальські човни, шкунери й прибережні кораблі, що були єдиним майном бідного населення. Крім того англійці насилу примусили деяке число рибалок і корабельних капітанів вести малі перевозові кораблі. В малому портовому містечку Сфакія англійці примусили 18-ох рибалок і капітанів кораблів, у тому 12-ох батьків родин, взятися за працю корабельних провідників. Зпоміж тих моряків ще досі ані один не вернувся.

—o—

Д-р СТЕПАН БАРАН

Останній підпис І. Франка

(Докінчення)

При третій зустрічі приніс я Франкові згаданий закон і, користаючи, що розположення недужого було не найгірше, порушив уже відважно справу завіщання, кажучи, що треба б упорядкувати справу його майна, головно щодо авторського права, як і це, що слід би передати його рукописи, переписку і бібліотеку Науковому Товариству ім. Шевченка у Львові. Франко знову згадав про дочку Ганну, а дальше і про свою дружину Ольгу, кажучи, що хотів би лишити своє майно тільки двом синам: Тарасові і Петрові. Я тоді завважив, що не вказане поминати когонебудь з його найближчої рідні, а тим більше ще й виразно видідичувати, бо це могло б довести до небажаних процесів. Тема розмови була дуже дразлива і Франко закінчив її тим, що перейшов до закону про риболовлю, а опісля запитав про декого зі знайомих. На цьому наша розмова покінчилася. При всіх наших розмовах, як і при списуванні завіщання, не було Франкового братанича Василя, бо при початку розмов недужий казав йому вийти з кімнати, що Василь робив неохоче. Вийшов я із враженням, що Франко таки зробить завіщання і зробить так, як радив йому я і Бандрівський, що завсіди був приявний при наших розмовах.

Чи був я ще раз перед списанням завіщання, — цього собі нині вже не пригадую. Пригадую собі тільки те, що десь за кілька днів прийшов Бандрівський до моєї адвокатської канцелярії, кажучи, що Франко годиться на списання завіщання з таким змістом, як я йому говорив і просить мене зайти можливо ще сьогодні та приготовити всі конечні законні формальності.

Оба з Бандрівським вирішили ми, що спишемо завіщання ще нині перед вечером. Завіщання буде письменне в розумінні постанови § 579 австрійського цивільного закону, цебто я спишу власноручно завіщання в прияві двох свідків завіщання, при чому третім свідком завіщання буду я, а Франко завіщання по його відчитанні в прияві свідків власноручно підпише. Як двох інших свідків рішили ми попросити радника Вищого Краєвого Суду у Львові — нині покійного Льва Шеховича й уже також покійного львівського лікаря д-ра В. Кобринського, що знали Франка особисто від десятків літ. Їх попросив особисто радник Бандрівський і того ж дня в 5-ій чи 6-ій годині попол. явилися ми всі в кімнаті недужого. Після привітання і короткої розмови приступили ми до акту завіщання. Лікар д-р Кобринський оглянув поблжно недужого і дещо з ним говорив. Опісля запитав я Франка, чи бажає, щоб списати його завіщання і яка є його остання воля. Франко сказав, що свою реальність (за Стрийським парком при вул. Понінського у Львові, поруч віллі проф. М. Грушевського) і право авторське записати всім своїм трьом дітям: Тарасові, Петрові й Ганні по рівній частині, дружині Ользі доживоття, а свої рукописи, переписку і бібліотеку Нуковому Товариству ім. Шевченка у Львові, врешті опікуном неповнолітній дітей: Петра й Ганни (в дійсності неповнолітньою була мабуть тільки дочка Ганна) настановляє радника Карла Бандрівського, його ж і виконавцем свого завіщання.

Я став списувати завіщання, а коли воно було написане, відчитав його вголос, оба свідки по черзі переглянули і тоді подав його до підпису тестаторові. З підписом була нелегка рік. Хворий мав майже безладні пальці, між якими у правій руці перо ледви держалося. Франко з дуже великим трудом і поволі черкав кожну букву зокрема, з чого вийшов великий незугарний підпис. Завіщання опісля підписали, як свідки, д-р Кобринський і радник Шехович, а вкінці я як свідок і писар завіщання. Недужий Франко замовк і попав у півсон і здавалось нам, що життя на наших очах уходить зовсім з так сильного фізичного організму. Ми вклонилися недужому і тихо вийшли з кімнати вечером, коли на дворі була сіра, гнітюча березнева негода. З недужим залишився ще на хвилину Бандрівський, якому я передав оригінал завіщання. Більше живим Франка я вже не побачив.

Радник Бандрівський на другий день (було це в другій половині березня 1916 р., точної дати нині не пригадую) передав завіщання в депозит українському нотареві у Львові пок. Йосифові Онишкевичеві. Франко ще якийсь час був у захисті, а опісля перейшов до своєї хати, де і розстався зі світом 28. травня 1916 р.

Величаві маніфестайні похорони відбулися 31. травня 1916 р. коштом Наук. Т-ва ім. Шевченка при чудовій травневій погоді. По похоронах завіщання передано Повітовому Судові, Секція І, у Львові, що й перевів на його основі приписане австрійським неспірним патентом спадщинне поступовання. Текст завіщання свого часу оголошено друком. Рукописи Франка, переписку й бібліотеку передано, згідно зі завіщанням, до бібліотеки Наук. Товариства ім. Шевченка у Львові, де для них утворено окремий відділ і чимало рукописів вже й опубліковано.

—o—

У Богдана Лепкого

ПОЕТ ПРО УКРАЇНСЬКУ ЛІТЕРАТУРУ*).

„В пісні наша доля... це був наш рятунок у лі-тах неволі... сама доля дзвенить, як пісня..." Пісня — це „душа українців, що втілюється в неї..." Те, що каже Микола Чирський у своїй драмі „Отаман Пісня" — відчували також і ми, коли співали укра-їнці. Пісні оповідали про минуле. Це були легенди й героїчні епоси, елегії про смерть у бою, тужливі плачі в неволі, горді гимни про війни й перемоги. Ми відчували, що власне це й є найкращою тема-тикою української поезії.

Вона — давня. Зперед тисячі літ є перші її па-мятки. Тільки, що справді змінлива доля зберегла з неї мало. Часто мусіли молоді пупянки духової культури знову збирати сили, бо часто наново пе-решкоджували її розцвітові татарські напади або підбої. Знову початки, знову оборона проти силь-них впливів із Заходу, знову спроби чужої дена-ціоналізації. І так сталося, що з самого народу повстав великий пісенний скарб дум, пісень ман-дрівних кобзарів, що їх співали у супроводі бан-дури.

Іван Котляревський написав „Енеїду", щоб не дати ніяких причин до конфіскати царським цен-зорові. Цим твором, що має 7.000 віршів, почав він третю добу української літератури, що прийшла після першої, переважно релігійної, і другої, що вже мала хроніки, драми та полемічні твори, як, напр., про церковну Унію з Римом. Котляревський увів народню мову до поезії, бо якже ж інакше міг він представити життя в Україні при кінці 18 ст. як не в такий гумористичний спосіб.

Такий літературно-історичний поділ на три групи не значить, що тут треба іншою, незвичай-ною міркою міряти. Українська духова історія знає, як кожна інша европейська, самозрозуміло змінні тенденції. На переломі 18. і 19. ст. перева-жала романтика, біля 1860 р. прийшов на зміну клясицизмові — реалізм.

Не зважаючи на ці паралелі, українська літе-ратура мала й завсіди має свій власний вислів. Як-що німецька читацька публика дістане вибір укра-їнської лірики, то вона буде здивована давнім зростом і силою життєвих переживань. Тоді стане перед ними ця українська людина, що про неї опо-відають ці стрічки, наче жива, немов би віддихала, діяла й говорила, думала й відчувала, як тільки це може зробити довірена людина. Українська людина — це в основі селянин, бо недостача роз-виненого промислу спричинила — в противенстві до західньо-европейської літератури — брак те-матики з життя робітників. У повістях переважає селянський світ. Навіть письменники на еміграції звертаються постійно до цієї теми — або до істо-ричної, до героїв і визвольних борців, до націо-нальних мучеників або до зворушливих трагічних постатей під чужою кормигою. Саме це й був най-частіший мотив найбільшого українського поета Тараса Шевченка: пробудження героїчної традиції, заклик до національної активности, створення іде-ольогії українського націоналізму.

Від нього та до нього веде кожне міркування про історію української літератури. Також Бог-дан Лепкий говорив постійно про нього, з вели-кою пошаною й любовю. Саме проф. Лепкому завдячуємо погляд на цей літературний світ, що сьогодні так зблизився до нас. Досі не мали ми ніякого ключа до нього.

Це був справжній виклад, найбільш особистий, що його дав нам історик літератури колишнього польського університету в Кракові. Та про власну творчість він майже не говорив. Незабаром скін-чить він 70 літ — цей один із найвизначніших су-часних українських поетів. Його життя було рух-ливе, як життя його народу. У Східній Галичині був його батько парохом. Дитячі літа провів Бог-дан у Бережанах, студіював у Львові та Відні. В Кракові був він перед світовою війною гімназій-ним учителем і лектором університету. Підчас вій-ни був перекладачем у таборах военних поло-нених українців. Від 1926 р. займав катедру історії української літератури в Кракові.

Його батьківський дім — як це бувало скрізь на греко-катол. приходствах — був духовим осе-редком. Шіллер, Гегель, Шекспір — творили його духову атмосферу. Його батько, що сам був пись-менником, займався також музикою й мистецтвом. Чи ж не диво, що син сам компонує й малює? У Відні студіював він на мистецькій академії. У ве-ликій українській енциклопедії починається у-ступ про Богдана Лепкого так: „Модерний га-лицько-український поет, лірик і новеліст". У книжці „Україна", що її видав Гайнріх Лянц у Берліні 1918 р., пишеться, що поет „подарував у-країнській літературі багато збірок глибоковідчу-тої тонкої лірики та багато новель". — Велика історична повість-трильогія „Мазепа", що її Леп-кий написав у Берліні, тоді ще не була відома; згодом її переклали на кілька мов, — хоч досі ще нема німецького перекладу. Тільки кілька поезій (перша збірка їх появилася 1897 р.) і кілька новель появилося в німецькому перекладі в різних часо-писах. Це було б дуже на часі!...

У згаданій енциклопедії пишеться далі про Б. Лепкого так: „Він кермував культурно-освідом-ною працею в рямцях Союзу Визволення України в таборах полонених". — Завдяки його ініціятиві українці в цих таборах почали займатися реме-слом. Він надавав форму й зміст вечірнім імпрезам, мав виклади, читав свої поезії або писав драмати-зовані прольоґи з історії, як, напр., про отамана Кальнишевського, візія з його неволі з 18. ст., в якій черґуються розпука й надія.

Життя для народу — це життя Лепкого. Саме про цю освідомну працю оповідає поет радо й більше, ніж про свою власну поетичну творчість. Він говорив тихо й спокійно. Ми сиділи напроти людини, що викликала мовчазну пошану.

А робила на нас вражіння не так кімната з різними спогадами, картинами, книжками, що закривали стіни, збірки старих ікон і інших памя-ток української мистецької творчости. Переважа-ла свідомість, що ми опинилися перед представни-ком майже замкненого світу. І тільки скупі погля-ди в цю чужу сферу, чужу може головно внаслі-док незнання мови, відкрили його слова. Поет го-ворив, що українська мова має мякші шелестівки, ніж російська, що тут переважає звук „і", там „а", та що тому в цій мові є найбільші труднощі в пе-рекладі, ніж у інших випадках. Потім говорив по-ет, що українська мова з 11 стол. різниться від теперішньої далеко менше, ніж стара високоні-мецька від новоісокоонімецької.

Це були погляди в особливу сферу, як також погляди в багатство знання того, про що гово-рив. Лепкий не тільки обізнаний із літературою свого народу, що сам у ній від довшого часу зай-має належне почесне місце, але також і німецьку літературу студіює він в її суттєвих появах. Він здержливий і скромний; іноді треба ще раз про-сити, щоб він сам говорив про себе. Тільки від його сина ми довідалися, що українські товариства подарували йому срібний дубовий вінець у його 60-ліття. Проста й гнучка постать Богдана Леп-кого, з його поведінкою вченого, що звик бувати в товариських колах. Його погляд проникливий, та все ж таки приязний. Поважні риси, в яких від-зеркалюються переживання останніх десятиліть, бо двічі навістила війна його країну й забрала ба-гато його цінностей. Нерідко чути про його гото-вість до жертв. Його гостинність пізнали ми самі. Ми пригадали собі в нього цю суттєву рису укра-їнців. Сам Лепкий дав вислів цьому в величавій сцені свого історичного роману, як Мазепа прий-має царя.

Було б гарно, якби ці книжки, якби твори Леп-кого, якби взагалі українська література були ві-домі. Вони чекають на свого перекладача. Ми че-каємо на нього. Тоді відкриються нові шляхи до сусідів тут на Сході. Сама музика, хоч вона така сильна переживаннями, не може збудувати моста. Ми досі не знали, що українська пісня, аналогіч-на до німецької „про доброго друга" — походить від Богдана Лепкого.

*) У. Е. Штрукман помістив у 124 ч. „Кракавер Цайтунг" цікаві вражіння з відвідин і розмови з проф. Б. Лепким, що заслуговують на те, щоб із ни-ми познайомити українського читача. Тому й пе-редаємо їх переклад.

Голова мадярського уряду Бардоші в Римі

БУДАПЕШТ, 4. 6. — Перед своїм від-їздом до Риму голова мадярського уряду Бардоші заявив представникам преси, що він виїздже до італійської столиці на два дні. Його перебування — це куртуазійні відвідини. При тій нагоді голова мадяр-ського уряду матиме нагоду навязати о-собисті відносини з Мусолінієм та Чяном. Таким чином він поінформується також про ту творчу працю, що її в Европі пере-водить Італія.

Програма відвідин мін. Бардошія в Ри-мі така: Мадярський гість прибув до Риму в середу в год. 9.30 із своєю дружиною та в супроводі італійського посла в Будапеш-ті і членів мадярського почоту. На римсько-му двірці Остієнзе Бардошія привітав Му-соліні, ґр. Чяно, секретар фашистівської партії Серена та інші італійські достойни-ки. Мадярський гість житиме в віллі Ма-дама. Після того, як Бардоші оглянув пе-редполуднем в середу найвизначніші памят-ники Риму, його прийняв король. Потім він узяв участь у сніданку, влаштованому на його честь. Того самого дня пополудні ма-дярський премієр відбув розмови з Дуче і ґр. Чяном. Бардоші виїде з Риму у четвер в 20-ій годині.

Вся мадярська преса якнайгарячіше ві-тає приїзд голови мадярського уряду і за-значує при тій нагоді, що ті відвідини мали відбутися вже давніше, але тоді їм пере-шкодили події на Балкані. Метою відвідин є тільки особистий контакт голови мадяр-ського уряду з італійським урядом.

—o—

Зустріч на Бреннері

БЕРЛІН, 4. 6. — Про десяту зустріч Фі-рера з Дуче на Бреннері подають такі по-дробиці: В розмовах, що тривали понад 5 годин, брали участь оба міністри закор-донних справ, шеф Головного Командуван-ня Німецьких Збройних Сил ґенерал-фельд. маршал Кайтель і шеф італійського ґене-рального штабу ґен. Кабалеро. В полудне перервано розмови, щоб узяти участь у спільному сніданні. Ґенерал-фельдмаршал Кайтель і ґен. Кабалеро мали змогу пере-вести виміну поглядів в дусі сердечної при-язни на тему нім.-італійської співпраці у військовій ділянці. В дальших розмовах, що відбувалися під знаком успішних акцій великодержав оси на Середземному морі та в Північній Африці, вивязалася дискусія про хід боїв за Крету, поданих у воєнних звідомленнях обох штабів.

—o—

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР

ЧЕРВЕНЬ.

5. Четвер — пр. Михайла.
6. Пятниця — Пр. Симеона.

— ЗАХОДОМ НАУКОВОЇ РАДИ при УЦК відбудеться в середу, 4. червня ц. р. в год. 19 (7. веч.) в домівці „Українського Видавництва" (Краків, Райхсштрассе 34) реферат проф. Віктора Андрієвського на тему: „Хвороби нашої сучасної мови". По рефераті дискусія. Гостям раді.

— КЛЯСИФІКАЦІЙНІ КАТАЛЬОГИ. Вже давніше подали ми до відома, що клясифікаційні катальоги для народніх шкіл, як і всі шкільні свідоцтва, слід замовляти в Українському Видавництві в Кракові, Райхсштрассе 34. У звязку з деякими запитами вияснюємо додатково, що катальоги висилається неоправленими зшитками, тільки оправленими аркушами враз із обгорткою на кожну клясу. Одна сторінка аркуша служить для двох учнів, себто цілий аркуш (4 сторінки) для 8-ох учнів. Для певности найкраще подавати, для кількох кляс та для кількох учнів у кожній клясі зокрема робиться замовлення. — Відділ Шкільних Справ при УЦК. 1-3

— ТРОЙГЕНДЕРИ-УКРАЇНЦІ міста Кракова й округи! У власному інтересі явіться в урядовця Комісії Міста при УДК у Кракові, в урядових годинах, і то найдальше до 10. ц. м. Справа актуальна й важна!

— ПРОМИСЛОВЦІ-УКРАЇНЦІ (рівнож тройгендери промислових підприємств) прибудуть на сходини промисловців, що відбудуться в четвер 5. VI. ц. р. в год. 19.30 в домівці торговельників при вул. Льоретанській 18, II. пов.

— РОЗПИСУЄМО КОНКУРС на внутрішню відбудову й зремонтування камяниці при вул. Майзельса ч. 1 (вхід із вул. Краківської). Оглядини потрібного ремонту за зголошенням у сторожа. Відповідні оферти предкладати до Українського Видавництва, Краків, Райхсштрассе 34, до дня 5. червня ц. р. включно. 3х

— ВПРАВНОГО КНИГОВОДА пошукує негайно УДК-Краків (Льоретанська 18). Платня згідно з умовою. Подання вносити негайно.

— ПРИ УСК-КРАКІВ відкрито секції спортових гор, каючництва та пливацтва. Вписи членів приймає спортовий референт при УДК-Краків та що середи й пятниці на площі при вул. Коперника.

— ДОПОМОГА УЧИТЕЛЯМ. Український Центральний Комітет у Кракові задумує в часі цих літніх ферій прийти з допомогою тим заслуженим учителям, що захитали своє здоровля фаховою й громадянською працею та вможливити їм побут та евент. лікування у відповідних гірських і підгірських околицях. Тому, що всі віллі в наших живцях тепер зайняті, просимо всю українську інтеліґенцію, а зокрема наших священиків і учителів, що мешкають у здорових гірських і підгірських околицях, зголошуватися якнайскоріш, а найпізніше до 20. червня ц. р., до Українського Центрального Комітету, Краків, Зелена 26/5, хто міг би дати приміщення й евент. харч бодай на один місяць для одного, чи більше учителів(льок). Очевидно, що мешкання й харч будуть платні згідно з умовою. Для цієї цілі старається УЦК за потрібну кількість учительських допомог. — Ми глибоко переконані, що наша інтеліґенція поставиться до цього нашого заклику з якнайбільшим зрозумінням та піде назустріч товаришам праці, що захитали своє здоровля в службі для Бітьківщини. — Відділ Шкільних Справ при УЦК.

— Д-Р МЕД. ТЕТЯНА ТЕРЛЕЦЬКА, член Українського Студентського Товариства „Січ" у Відні, повідомляє, що її промоція на доктора всіх лікарських наук відбулася в місяці травні 1941 р. на Університеті в Відні.

— ГРОМАДЯНСЬКИЙ СУД, покликаний головою УДК у Кракові, для провірення замітів, звернених проти особистої й громадянської чести гром. Івана Сквіртнянського, учителя в Кракові, після переведеної розправи ствердив їх безпідставність. — Г. Онуферко, голова; інж. Ю. Дачишин, секретар.

— НА ФОНД ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКОМУ СТУДЕНТСТВУ зложили (в золотих): УДК, Делегатура Порохник 50 (збірка серед громадян), УДК Делегатура Коросно 69, УДК Делегатура Порохник 59.50, УДК Ярослав 1.433 і 516, Колтун Ю., Краків 1.021.75 (збірка на бльочок), „Збут і перерібка рільничих продуктів", Ряшів 250, ПСК Ярослав 42, (збірка), Куцій Ст., Поремби 10, УОТ Варшава 200, Українська Кооператива, Біла Підл. 25, Посацька Надія, Воля Крив. 5, Залізняк В., Криниця 5, Рапко Д., Сталева Воля 94 (збірка), Український Парох. Уряд Кречовиці 64.51, інж. Павлик М., Краків 10, Попель Семен, Соколів 10, о. Посіко С., Чесанів 50, Жук Д., Павлова 20, УДК Перемишль 508, Обучка В., Ніско 20, Зарума С., Подбоже 91, Корлятович Я., Коритники 2, УДК Делегатура Пулави 47.50, Лебідь Ю., Кельці 10, УДК Краків 204.25, Костик і Дяків 15, Павлюк Гр., Люблин 5, Дейненко А., Демба 50, інж. Мілянич А., Краків 20, проф. Тесля, Краків 5, Білинський П., Дукля 10, УДК Новий Торг 20, Манько Ів. 10, Громада Жуків 89, Громада Гораєць 123, проф. Сернецький В., Диків 5, о. Воляновнч П. 5, Чир Дм. 2, Бошко С. 2, Веркшуц, Стал. Воля 64, збірка при спільнім свяченім УОТ Опарівка 20.25, УДК Делеґатура Лежайськ 101.25, УДК Радом 100 (збірка за кв.), Федчук Андрій 3. — З Петрикова: Невела 15, Збудовський 10, Ждан М. 5, Залуцький О. 6, Вовкодав М. 6, Яроцький М. 2, полк. Мельник В. 2, Огарів М. 2, Войтович П. 4, Гемпель Е. 4, Хоцінський І. 3, Музичук В. 2. — УДК Перемишль 109.33 і 16. — З Дембіци: Дубицький 2, м-р Смолянський 9, Ортинський П. 1, Гаврилюк М. 1, м-р Гнатик Е. 0.50, Тимчишин М. 0.50. — Корначевський, Варшава 5, УДК Ряшів 330.

З концертової салі

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ХОР У ВАРШАВІ.

Заходом Пропаґанди Шефа Дистрикту відбувся 26. травня репрезентаційний концерт УНХору в салі кіна „Рома". Присутніх біля 1000 осіб. На салі видніли майже самі мундури. Перед відспіванням кожної пісні дир. Вол. Божик у німецькій мові заповідав програму та давав переклад даної пісні. В програму ввійшов знаний нам уже репертуар із потужним кантом про страшний суд, що каже людині в молитовному захваті душі німіти й у покорі очікувати з страхом приходу страшного суду. Кант про Почаївську Божу Матір із міцним та мяким басом Пухальського робить усе велике враження. Викликав він помітне враження й на гостей. Дзвонами гості впивались. Саля греміла від оплесків та бісування. З правдивим ентузіязмом прийняли гості вязанку козацьких і народніх пісень. А вже не було кінця оплескам по серенаді. Рідко коли можна бачити таке захоплення українською піснею, як підчас цього концерту. Гості довго ще домагались наддатків. п-я-к.

КОНЦЕРТ УКРАЇНСЬКОГО ХОРУ ПІД ОРУДОЮ В. ОСТАШЕВСЬКОГО.

Дня 24. травня ц. р. виступив у Берліні в салі Баха з концертом „Український Хор ім. Кошиця" під орудою В. Осташевського. В останній нашій берлінській хроніці ми про хор цей згадували, також про його добрі пляни. Та для виконання цих плянів хор потребує ще праці, праці й ще раз праці. Концертовий дебют самого тільки мужеського хору Осташевського, що відбувся перед кількома тижнями, випав далеко краще. Злагіднюючими обставинами було те, що останній концерт відбувся в суботу, отже в робочий день, а всі хористи працюють переважно на фабриках. Їх втому було виразно помітно. Щоб давати концерти на Червоний Хрест, виступати в Концерті Побажань і репрезентувати українську пісню перед чужинецьким світом, треба хорові, як цілості, ще сильно »вгризатися« у свій репертуар. Не маємо сумніву, що матеріял хору Осташевського надається до обрібки та що може з нього вийти дуже цінний концертовий ансабль. Одначе для добра й будуччини цього хору варто покищо звернути зусилля більше на працю над собою, ніж на репрезентаційні самостійні концерти, особливо, коли вони призначені і для чужинців. Імя Кошиця, яким назвав диригент Осташевський свій хор, зобовязує до дуже великих мистецьких осягнень, тимбільше, що воно в сердечній і західній Европі стало поняттям українського хорового мистецтва найвищої кляси. Коли аматорський хор хоче цю клясу осягнути, то це дійсно великі амбіції. Треба сподіватись, що хор Осташевського ці амбіції оправдає своєю наближчою працею.

Сольоспіви Іваницької виповнили другу частину концерту. Знана співачка виступила в супроводі п. Германа Гоппе (якого бачимо при фортепіяні на кожному українському концерті), збираючи рясні оплески, особливо „Косарями".

Кент.

НІМЕЦЬКА СТРАТЕҐІЯ БЛИСКУЧА

Опис американського журналіста

НЮ-ЙОРК, 4. 6. — Звітовик американської пресової агенції „Юнайтед Пресс" Ричард Мек Майленд у Каїрі обширно описує перші транспорти англійських вояків, що повтікали з Крети. Вони були обдерті, покривавлені і поперевязувані. Багато з них було без чобіт. Їх лиця були огірчені та знеохочені. Кажуть, що німці позаймали всі порти на Креті, так що британські контрторпедовці мусіли причалювати до звичайного голого побережжя під вогнем скорострілів. Крім того німецькі спадні літаки бомбардували англійські кораблі. Анґлійці були огірчені з того приводу, що не було британського летунства і тому, що вони покинули Крету і не зірвали летовищ, з яких опісля вже могли користати німці. Американський журналіст пише, що німецька **стратегія блискуча**. Німці знали про існування кожного гнізда скорострілів і так довго його бомбардували, поки не примусили мовчати.

—o—

ЯК НІМЦІ НИЩИЛИ АНҐЛІЙСЬКІ ПОВЗИ

БЕРЛІН, 4. 6. — Всі спроби анґлійців здержати німецькі атаки важкими повзами й панцирними возами не вдалися. Біля Калямі решітки англійських військ, що найшлися в безвихідному положенні, висилали проти німецьких гірських стрільців важкі повзи. Після короткої акції німецьких спадних літаків вози анґлійців залишилися на полі бою, нездатні до дальшої акції. Німецькі боєві літаки у спадних летах заатакували скорострілами анґлійські повзи. Три з них, очевидно без залоги, з гуком зударилися зі скалистою стіною, два дальші віхали до пропасти, а три інші загорілися. Решту залог, що залишилася в живах, забрано в полон.

—o—

АНҐЛІЙЦІ ЗАЛИШИЛИ ВВЕСЬ ВОЄННИЙ МАТЕРІЯЛ.

БЕРЛІН, 4. 6. — Як ствердили німецькі війська після зайняття Крети — анґлійські війська підчас своєї поспішної втечі залишили ввесь свій воєнний матеріял. Залишені становища представляють хаотичну картину, що свідчить про велике заскочення анґлійців, яке примусило їх до втечі. Грецькі полонені, зовсім вичерпані, описують нічну втечу анґлійців, що на шалюпах і рибальських човнах намагалися дістатися до кораблів. Підчас бою за Іракліон серед анґлійців вибухла паніка. Внаслідок безупинних німецьких бомбових атак багато анґлійців не доплило до кораблів і затонуло разом із своїми човнами.

—o—

АНҐЛЬОФІЛЬСЬКИЙ УРЯД У БАҐДАДІ

РИМ, 4. 6. — Президент міста Баґдаду віддав його анґлійцям. Баґдад є неукріпленим містом. Причиною здачі Баґдаду стало бажання не доводити до проливу крови цивільного населення. Побіч того про долю Баґдаду рішила також і перевага ворожих сил. Після зайняття Баґдаду анґлійці створили уряд, що складається з іракських політиків, що є на анґлійській службі. З тим новим урядом, що йде на припоні Анґлії, анґлійці підписали формальне перемиря. Покищо питання про поведінку арабських племен залишається відкрите.

—o—

ВЕЛИКА ЯПОНСЬКА ПЕРЕМОГА

ШАНХАЙ, 4. 6. — Представник японської військової влади підполк. Акіяма, обговорюючи висліди японського наступу в південній частині провінції Шансі, подав, що найбільш цікавим явищем була **масова дезерція китайських вояків.** У південній частині провінції Шансі було, на думку Акіями, біля 150.000 китайських вояків, з чого 40.000 полягло, 20.000 дісталося в полон, а 60.000 здезертирувало. Решта, біля 30.000 вояків, утікла на другий бік Жовтої ріки та, розпорошена, укривається в горах. Японський наступ у травні в південній частині провінції Шансі довів до повного знищення чункінських військ.

З українського життя

ПЕРЕМИЩИНА.
СВЯЧЕНЕ В МАЛКОВИЧАХ.

Незвичайно мило вражає задержання двох традиційних імпрез: просфори й свяченого серед наших громадян міста чи села. Зразком цього хай буде Жіноча Секція при УОТ і „Сіль. Господар" у Малковичах, які спільними силами гарно влаштували свячене. Багато праці вложили в підготову свяченого виділи обох секцій, на чолі з головами Кордіяк Анастазією і Хижою Тетяною. Жіноча Секція та „Сільський Господар" взялися до спільної праці в напрямку всебічної розбудови села. Свячене відбулося в приявності численного громадянства села та делеґаток із Окружної Жіночої Секції при Делеґатурі УДК з Нім. Перемишля. Паску посвятив о. Дмитраш, парох Малкович, та виголосив декілька теплих слів про взаємну любов і працю. Потім забрала слово голова Окр. Жін. Секції п. С. Смішкович, що заохочувала жіноцтво до дальшої праці. П. О. Артюшенко виголосила промову про значіння свяченого в нашій орґанізаційно-національні роботі. Підчас свяченого відспівано низку пісень, а дівчата вивели гарно традиційні гаґілки.

ЛЕМКІВЩИНА.
ТИЛИЧ, ПОВ. НОВИЙ САНЧ.

Дня 25. травня відбулося в Тиличі Свято Матери. Зараз по вечірні зібралися в домівці місцевої читальні майже всі матері Тилича. Саля була виповнена по береги, так що деякі не могли навіть поміститися. На свято зложилися дві частини. В першій — наймолодші шкільні діти виголосили деклямації, гарно відспівали відповідні пісні й дали інсценізацію „Сирітка". Діти з І. кл. виголосили деклямацію „Мамин день", кидаючи при тім із сцени китиці квітів на салю в сторону своїх матерей, що їх це дуже зворушило.

В другій частині виступили старші. Започаткував її о. В. Бартко промовою з нагоди Дня Матери. Він зясував на підставі християнського світогляду високе становище неньки-матери, що творить родинне життя й виховує молоде покоління, яке стає основою народу та його майбутністю. Хор дівчат у народніх одягах відспівав гарно низку пісень. Потім старші шкільні діти виголосили ще кілька деклямацій.

Свято Матери пройшло дуже врочисто й у піднесеним настрою. На всіх зробило миле враження і лишило надового глибокий слід у серцях матерей. Цю імпрезу підготовила п. Полюгова з допомогою учительського збору.

УОТ у Тиличі має тепер біля 180 членів і проявляє велику рухливість. Воно має гарну бібліотеку та всі українські часописи. Що-неділі громадянство збирається в читальні. Всі радо читають часописи й книжки, ведуть гутірки та цікавляться біжучими справами. Члени УОТ приготовляють відчити на найактуальніші тепер теми. Підготовляється дві вистави — одну дитячу й одну для старших. Народня праця в Тиличі кипить і бе повним живчиком.

Заходом УОТ три дівчата з Тилича відбувають у Криниці курс садівничок. Іде підготова до створення на час ферій дитячого садку. Громада в Тиличі, з війтом п. Цьолкою на чолі, ставиться до всіх цих починів дуже прихильно, обіцюючи матеріяльну поміч і підтримку. Читальня в Тиличі, завдяки великій рухливості УОТ, має гарну готівку та в найближчій будуччині приступає до викінчення своєї домівки.

МУШИНКА, ПОВ. НОВИЙ САНЧ.

Дня 25. травня ц. р. в Мушинці відбулася вистава п. н. „Перешкода". Вистава була дуже вдатна й зробила на всіх миле враження. Це буде для місцевих аматорів, що дуже добре списалися, заохотою до дальшої праці на цім полі. Саля була повна, так що не вся публика могла поміститися. Участь у виставі взяли також гості з Тилича.

Мушинка — це найдалі висунене наше село над границею Словаччини. Нарід незвичайно щирий, добротливий і побожний. Любить свою церкву і стоїть твердо при своїм. Не менш успішно розвивається тут народня праця. Живу діяльність проявляє УОТ, що має понад 150 членів і значну бібліотеку.

ВЕЛИКОНІМЕЧЧИНА.
З ЖИТТЯ ФІЛІЇ УНО В ПОЗЕНІ.

Дня 25. травня ц. р. українці Позена гідно вшанували память Т. Шевченка. Коротке, гарне змістом і формою вступне слово в українській та німецькій мовах сказав голова філії, п. Ярослав Ощудляк. „Послання" у правдиво мистецькій формі віддеклямувала д-р Ірина Присневська-Зощук. „Псалом 14-ий", що його продеклямував п. Нестор Ходновський, із чуттям, у дуже добрій інтерпретації, зробив на слухачів глибоке враження. Хор філії під орудою п. О. Волянського, при форт. супроводі п. О. Федак-Дрогомирецької, відспівав кілька пісень. Чоловічий хор мусів повторити „Засяло сонце золоте" І. Недільського. Добре вийшли й сольоспіви п. М. Харківського. М-р В. Андрушків відчитав реферат.

——o——

ВСЯ МОЛОДЬ ДО ВІДДІЛІВ МОЛОДІ!

Реферат Опіки над Молоддю і Родиною при УДК у Кракові подає до загального відома, що вписи до всіх краківських відділів (Курінь Новиків, Курінь Юнацтва, Курінь Молоді, Український Спортовий Клюб) можна доконувати кожного дня в урядових годинах у канцелярії УДК в Рефенентурі Молоді, або на площі підчас вправ відносного відділу. Прохання про прийняття можуть вносити мужчини й жінки, починаючи від 7-го року життя вгору. Молодь від 7—18 літ, крім прохання про прийняття, мусить мати також дозвіл від батьків.

Реферат Опіки над Молоддю і Родиною
2007 3-3 при УДК у Кракові.

КОМУНІКАТ.

Реферат Опіки над Молоддю і Родиною при УДК у Кракові подає до відома всіх краківських відділів молоді, що руханка відбувається стало на площі при вул. Коперника 23, в такому порядку:

КУРІНЬ НОВИКІВ:
новики: субота, год. 16—18;
новички: пятниця, год. 17—18.

КУРІНЬ ЮНАЦТВА:
юнаки: вівторок і пятниця, год. 17—18.30;
юначки: четвер, год. 17—18.30.

КУРІНЬ МОЛОДІ:
мужчини: четвер, год. 19—20.30;
жінки: вівторок і четвер, год. 19—20.30.

У. С. К.:
Відділ мужчин і жінок: понеділок, середа, пятниця, год. 6.30—7.30 рано.
Секція копаного мяча: середа й пятниця, год. 18—19.30.

Поза тими годинами всякі вправи на площі є заборонені, хіба за спеціяльним дозволом Референта Оп. н. Мол. і Род.

За порядок на площі відповідає відносний курінний, або його заступник чи інструктор.

Реферат Опіки над Молоддю і Родиною
2008 3-3 при УДК у Кракові.

За Редакцію відповідає начальний редактор М. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Райхсштрассе 34, II. Тел.
З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.
Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter M. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau Reichsstrasse 34, Fernspr. 230-30. — Druck: „Neue Zeitungsdruckerei". Kommissarische Verwaltung. Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher 102-79